

УДК 378.026.016:004

<https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227556>

НАТАЛІЯ КОНОНЕЦ

ORCID: [HTTPS://ORCID.ORG/0000-0002-4384-1198](https://ORCID.ORG/0000-0002-4384-1198)

ЗВО Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

СЕРГІЙ НОВОПИСЬМЕННИЙ

0000-0003-1484-7918

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті на основі аналізу теоретичної літератури та власного практичного досвіду викладання дисципліни «Педагогіка вищої школи» схарактеризовано суть та особливості мережевих технологій як педагогічної технології ресурсно-орієнтованого навчання студентів. Запропоновано приклад реалізації ресурсно-орієнтованого навчання студентів при вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» за допомогою мережевих технологій, які уможливили створення дистанційного курсу за допомогою онлайн-платформи Moodle. З'ясовано, що розроблення дистанційного курсу з використанням різноманітних видів діяльності та ресурсів платформи Moodle, його подальше запровадження у дистанційний освітній процес робить його інтерактивним, активізує діяльність студентів завдяки застосуванню мережевих проєктів як одного з пріоритетних практико орієнтованих завдань у цих реаліях, забезпечує ефективну дистанційну комунікацію, об'єктивний контроль знань студентів.

***Ключові слова:** ресурсно-орієнтоване навчання, технологія, мережеві технології, дистанційна освіта, дистанційний курс, Moodle, педагогіка вищої школи*

Постановка проблеми. Нині сучасні реалії дистанційної освіти вимагають від педагогів використання усіх наявних можливостей і ресурсів у навчальних цілях, вирішення найрізноманітніших освітніх завдань, стимулювання студентів вищої школи до самостійного здобування знань. Перспективні інфокомунікації та мережеві технології, які становлять основу ресурсно-орієнтованого навчання (РОН) як цілісного динамічного процесу організації й стимулювання самостійної пізнавальної діяльності студентів з оволодіння навичками активного перетворення інформаційного середовища, вдало «вплітаються» у педагогічну діяльність, охоплюють усе більше й більше освітніх послуг та сервісів, стаючи новою дидактичною основою організації дистанційного освітнього процесу у вищій школі, на якій створюється нове навчальне середовище – віртуальне, яке має забезпечити можливості створення інформаційно насиченого навчального контенту, управління навчальною діяльністю й самостійною роботою студентів, інтерактивних комунікацій, об'єктивності оцінювання програмних результатів навчання (Kononets, Pchenko, Mokliak, 2020).

Аналіз останніх досліджень. Проблематику навчання студентів закладів вищої освіти (ЗВО) у межах викладання дисципліни «Педагогіка вищої школи» досліджують вітчизняні учені О. Голік (2019), В. Головенкін (2019), О. Лебідь (2019), С. Немченко (2019), О. Новак (2018), І. Стражнікова (2018), О. Шапран (2018) та інші, які однозначно відзначають, що говорити наразі про якість освітнього процесу у вищій школі без застосування інфокомунікацій та Інтернету немає сенсу. Учені-педагоги переконані, що ХХІ століття – це ера цифрової педагогіки, а створення й використання освітніх Інтернет-ресурсів, мережевих технологій в освітній діяльності є необхідним кроком до індивідуалізації навчання, до керування знаннями, до побудови знань, до педагогіки свободи, до навчання упродовж усього життя. У цих умовах потребує коригування і процес вивчення магістрантами ЗВО дисципліни «Педагогіка вищої школи» (зміст, принципи, підходи, форми, методи, засоби навчання тощо), яка зорієнтована на успішну підготовку сучасних викладачів ЗВО, креативних фахівців-педагогів, здатних до організації освітнього процесу в спеціалізованих гімназіях, школах, коледжах, закладах професійної освіти.

Вивчення наукового доробку вчених (Х. Віджайя (2017, 2019), Дж. Гілл (2012), Дж. Мелендрес (2015), Х. Неймі (2002), П. Руоготі (2002), А. Хадайнінтас (2011), С. Хаджерут (2010) та ін.) дає змогу засвідчити, що РОН є науково обґрунтованою системною моделлю діяльності викладача-тьютора у сучасних реаліях, яка забезпечує студентів-досліднику інформаційного середовища можливості побудови індивідуальної освітньої траєкторії, свободи вибору інформаційних ресурсів для навчання, а також навчає сучасним способам пошуку та аналізу знайденої інформації з метою її подальшого прикладного використання. У тандемі з бібліотекарем (педагогом-бібліотекарем) викладач-тьютор в освітньому середовищі ЗВО консолідує електронні освітні ресурси, які доступні для навчання у середовищі бібліотеки ЗВО, у Всесвітній павутині, а також допомагає студентам зорієнтуватися у насичених потоках інформації, розвивати у них рефлексивне мислення, здатність до взаємодії з різноманітними ресурсами. Безумовно, використовуючи наявні інфокомунікації та мережеві технології, ми можемо сьогодні побудувати таку системну модель діяльності викладача, націлену на цілісний підхід до організації навчального процесу, яка, завдяки сукупності

різних засобів, умов, методик, складників педагогічної діяльності, забезпечить досягнення бажаних освітніх результатів в умовах дистанційного освітнього процесу. Результатом РОН є не лише набуття знань, умінь та навичок, але й формування самостійності у студентів, умінь здійснення пошуку інформації серед великої кількості інформаційних ресурсів, її аналізу, обробки та прийняття рішень, розвиток їх інформаційної культури як невід'ємного складника загальної культури людини інформаційного суспільства.

Мета статті – розкрити можливості РОН дисципліни «Педагогіка вищої школи» в умовах дистанційної освіти.

Виклад основного матеріалу. Покладаючи в основу удосконалення процесу вивчення магістрантами ЗВО дисципліни «Педагогіка вищої школи» дидактичні умови РОН (формування й імплементація в освітній процес комплексу форм, методів та засобів РОН; організація процесу навчання дисципліни у тріаді «студент-викладач-бібліотекар» з використанням педагогічних технологій РОН; створення й упровадження електронних освітніх ресурсів для вивчення дисциплін; дидактична контамінація та інтенсифікація самостійної пізнавальної діяльності студентів під час навчання на основі використання широкого спектру інформаційних ресурсів; інформативна насиченість електронних освітніх ресурсів для активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів), убачаємо за необхідне в умовах дистанційної освіти використати увесь спектр можливостей сучасних мережевих технологій для викладання цього важливого магістерського курсу (Гриньова, Кононец, Дяченко-Богун, Рибалко, 2019).

Так, з появою мережевих технологій та їх швидким розвитком процес навчання дисципліни «Педагогіка вищої школи» набуває можливостей організації нової форми педагогічного спілкування, групової взаємодії суб'єктів навчального процесу, колаборативного навчання у мережі Інтернет, активного обміну інформацією між всіма учасниками групи та спільним конструюванням знань. За допомогою цих технологій користувачі мережі (студенти, викладачі) набули можливостей власноруч редагувати й змінювати вміст вебсторінок, зберігати матеріали, колекції, публікувати в мережі власні коментарі, розміщувати особистий фото та відеоконтент, спільно працювати над документами різних типів, налагоджувати інтерфейс вебсторінок, створювати сайти, блоги, чати (відеочати), інтерактивні дошки та багато інших можливостей. Безперечно, сучасні мережеві технології впливають на колективні способи спілкування, мислення та діяльності, а користувачі мають можливість долучатися до процесу використання і створення ресурсів, поповнення сервісів, визначення стратегії розвитку ресурсу в цілому (Melendres, 2015; Wijaya, 2017; Wijaya, 2019).

Безумовно, РОН дає поштовх для створення електронних освітніх ресурсів у ЗВО (електронних посібників і підручників, навчально-методичних комплексів, віртуальних класів, дистанційних курсів тощо), або ж і самих віртуальних університетів (центрів дистанційного навчання), які самі по собі є потужним ресурсом для навчання та освіти упродовж усього життя (Hadjetouit, 2010; Hill, 2012; Niemi, 2002).

Упроваджуючи концепцію РОН при викладанні дисципліни «Педагогіка вищої школи», ми використали мережеві технології, які у комплексі можна розглядати як педагогічну технологію РОН – сукупність дидактичних установок, які визначають цілі та зміст навчання (навчальна, робоча навчальна програма, силабус дисципліни), спеціальний набір форм, методів, засобів навчання на базі сучасних Інтернет-сервісів і забезпечують процес комунікації учасників педагогічного процесу, самостійний пошук інформації та створення навчального контенту (Kononets, Pshenko, Mokliak, 2020). Вище зазначене є дидактичним та організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу у сучасних реаліях викладання дисципліни в умовах дистанційної освіти. Використання мережевих технологій при РОН дисципліни «Педагогіка вищої школи» забезпечує таку організацію навчального процесу, яка володіє вищим ступенем ефективності, надійності, інтерактивності, гарантованого результату, ніж за використання традиційних методик навчання і базується на таких можливостях: 1) використання відкритих, безкоштовних і вільних електронних ресурсів; 2) самостійне створення мережевого навчального контенту; 3) освоєння інформаційних концепцій, знань і навичок; 4) спостереження за діяльністю учасників спільноти.

Нині можна спостерігати, що середовище мережевих додатків відкриває потужні можливості для організації навчальної діяльності на відстані, в яку надзвичайно легко залучаються і студенти, і викладачі. Вони пов'язані як з інтенсивним пошуком в мережі інформації, так і зі створенням та редагуванням власних цифрових ресурсів – гіпертекстів, гіпермедійного контенту, власних сайтів, онлайн-ових ментальних карт тощо. Ці нові форми навчальної діяльності у мережі формують важливі інформаційні навички, цифрову компетентність та культуру і студентів, і викладачів. Водночас, мережеві технології відкривають нові можливості для участі студентів у різноманітних мережевих спільнотах (навчальних, фахових, освітньо-наукових тощо).

Структуру вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» при РОН можна зобразити за допомогою схеми, яка відбиває можливості мережевих технологій у поєднанні з організацією процесу навчання (рис. 1).

Загалом, для ефективної організації РОН, однією з форм якого є дистанційне навчання, представляють інтерес такі сервіси: сайти, блоги (засіб для публікації матеріалів у мережі з можливістю доступу до його читання, ведення особистого щоденника в мережі); вікі (засіб для створення колективного гіпертексту, при якому історія внесення змін зберігається); YouTube (відеохостинг, призначений для зберігання, перегляду та обговорення цифрових відеозаписів); соціальні мережі; майндмеппінг (сервіс для зображення процесу загального системного мислення за допомогою ментальних карт, наприклад, Bubbls.Ur, Coggle, Mindmeister, Mindomo тощо); віртуальні класи (наприклад, Google Classroom, LearningApps); віртуальні дошки (наприклад, Padlet, Linoit, Trello); повноцінні дистанційні курси на різноманітних онлайн-платформах, так званих системах управління навчальним процесом; сервіси для проведення відеоконференцій, вебінарів (наприклад, ZOOM Cloud Meetings) тощо.

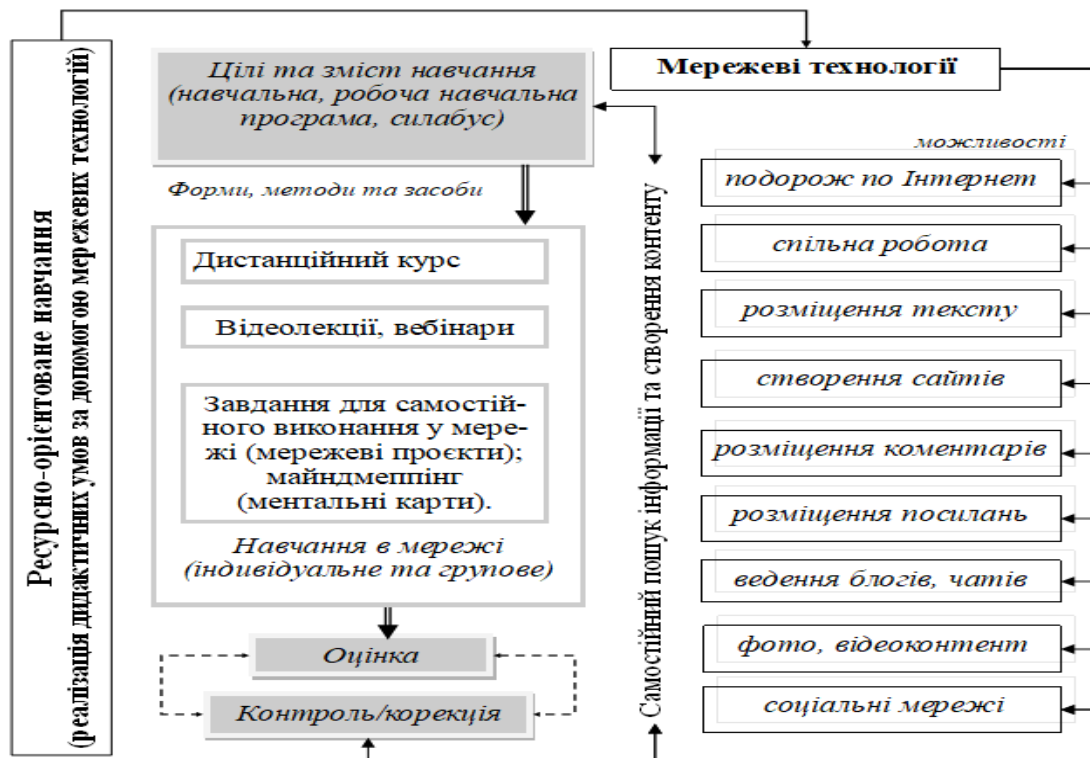

Рис. 1. Структура вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» при РОН

При дистанційному вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» найбільш зручним та доцільним є дистанційний курс – комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених у віртуальному навчальному середовищі для організації дистанційної освіти на основі ІКТ й сучасних мережевих технологій (Kononets, 2015). Так, для організації навчального процесу нами було розроблено дистанційний курс «Педагогіка вищої школи» за допомогою системи управління навчальним процесом – платформи Moodle. Доступ до дистанційного курсу здійснюється за допомогою Головного центру дистанційного навчання ЗВО Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» <https://el.puet.edu.ua/>. Для створення дистанційного курсу платформа Moodle передбачає модуль «Середовище розробки дистанційних курсів» (рис. 2).

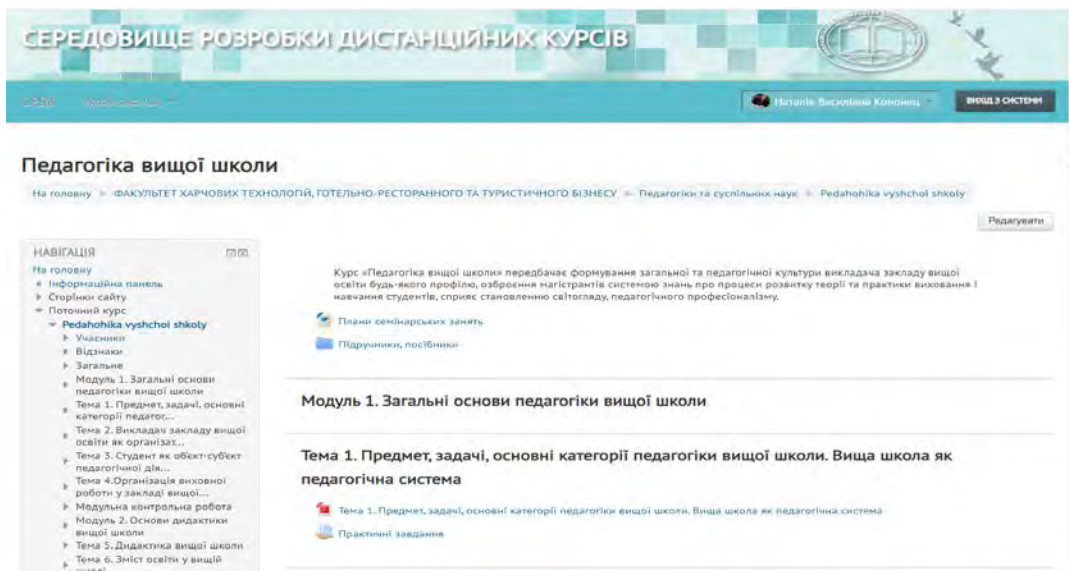

Рис. 2. Середовище розробки дистанційних курсів платформи Moodle

Зазначимо, що дистанційний курс «Педагогіка вищої школи» містить такі дидактичні одиниці: контент 10 тем за двома модулями «Загальні основи педагогіки вищої школи» та «Основи дидактики вищої школи» (текстовий файл теоретичного матеріалу, інтерактивні практичні завдання, модульні контрольні роботи), підсумковий тест. До його змісту включено анотацію курсу, плани семінарських занять, електронну бібліотеку (електронні аналоги друкованих посібників і підручників).

На рисунку 3 відображено сторінку редагування дистанційного курсу «Педагогіка вищої школи» з можливістю додавання діяльності або ресурсу, завдяки яким безпосередньо здійснюється освітня взаємодія між викладачем та окремим студентом, а може й мати груповий чи колективний характер: 1) види діяльності: база даних, вибір, глосарій, інтерактивні ігри (анаграма, гонка за лідером, книга питань, кросворд, криптикст, прихована картинка, sudoku, своя гра – мільйонер), завдання, зворотній зв'язок, зовнішній засіб, обстеження, семінар, урок, форум, чат тощо; 2) ресурси: книга, напис, сторінка, тека, файл, IMS-контент пакет, URL-посилання.

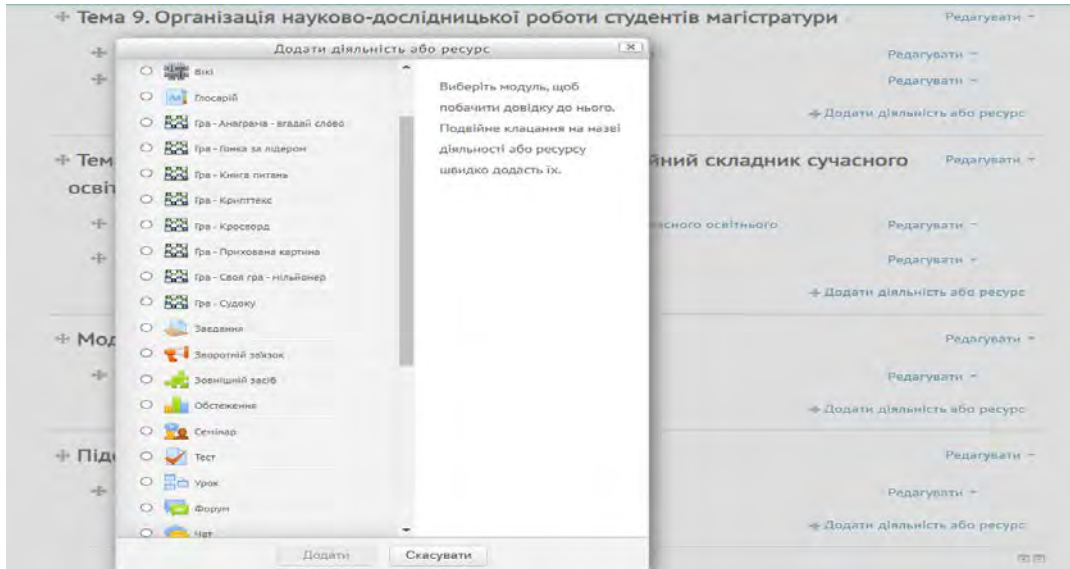

Рис. 3. Сторінка дистанційного курсу у режимі редагування та створення дидактичного контенту

Такі сервіси Moodle у середовищі дистанційного курсу доцільні як під час організації самостійної роботи, та і під час аудиторного заняття (лекції чи лабораторного заняття) для доступу до навчального контенту чи виконання певних дидактичних завдань у мережі.

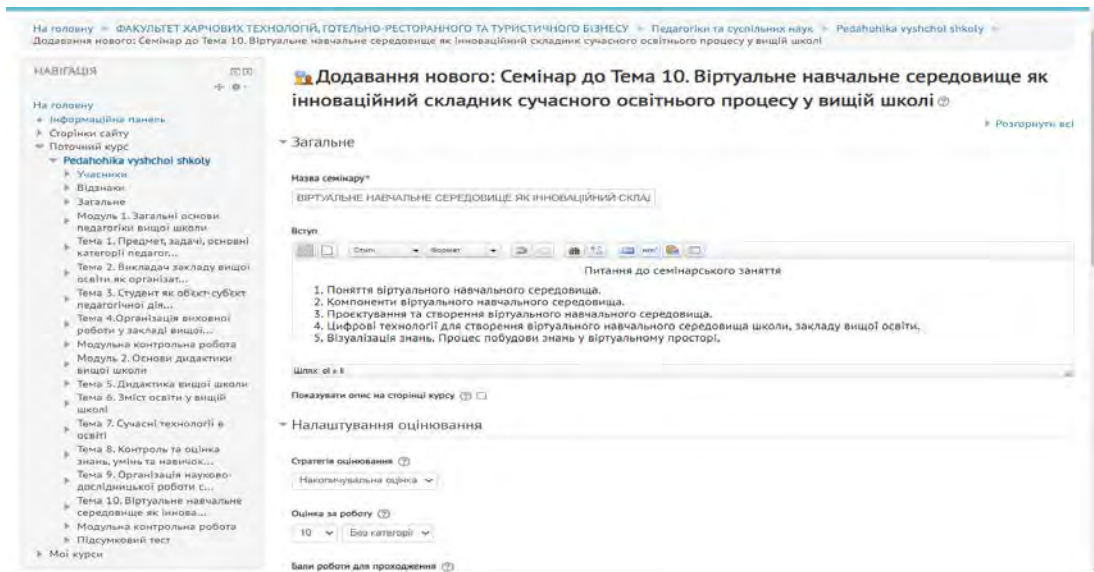

Рис. 4. Сторінка дистанційного курсу в режимі створення семінару

У межах вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» робочою навчальною програмою передбачені такі форми організації навчання, як семінарські заняття. Відтак, у дистанційному курсі є можливим використання для таких дистанційних семінарів модуля «Семінар» (рис. 4). Завдяки йому забезпечується можливість зібрання та аналізу студентських робіт, оцінювання й виставлення колегіальної оцінки.

У середовищі семінарського модуля студенти мають можливість подати будь-який цифровий контент (виконані завдання у файлах документів текстового чи табличного процесора, презентації). Альтернативний варіант – безпосереднє введення текст в поле у середовищі дистанційного курсу за допомогою вбудованого до платформи Moodle текстового редактора.

Проводячи семінарське заняття дистанційно, викладач може задати низку критеріїв (приклад виконаного завдання, посилання на приклад оцінювання, спеціальна форма для оцінювання тощо), за якими не лише він оцінюватиме

студентську роботу, але й самі студенти зможуть оцінювати роботи своїх колег-одногрупників – так званий процес колегіального оцінювання. За потреби, матеріали та студенти-рецензенти можуть бути визначені анонімно. Наприкінці за семінарське заняття студенти отримують дві оцінки: 1) оцінку за свій матеріал; 2) оцінку за оцінювання матеріалів своїх одногрупників. Обидві оцінки автоматично заносяться в журнал оцінок дистанційного курсу.

Система управління навчанням Moodle є зручним середовищем для організації тестового контролю та оцінювання знань студентів під час дистанційного навчання. Так, до дистанційного курсу «Педагогіка вищої школи» включено цілий блок «Тестування», який містить тестові завдання різного типу (рис. 5). Для ефективного оцінювання викладачеві необхідно уміти правильно складати тестові завдання та працювати з функціоналом середовища розробки дистанційних курсів у Moodle.

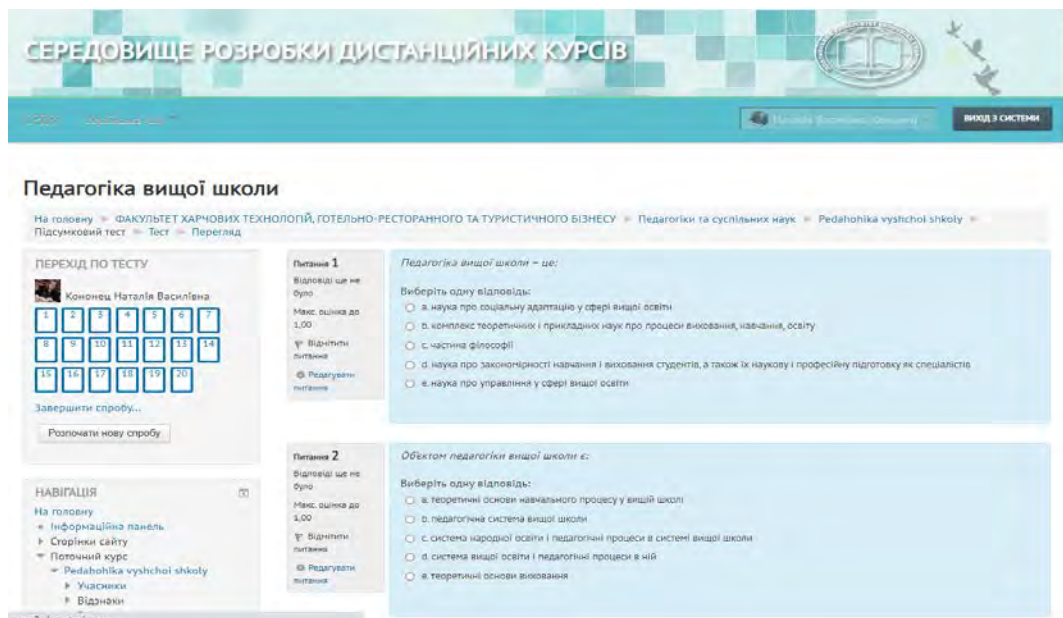

Рис. 5. Сторінка дистанційного курсу у режимі створення тесту

Практика свідчить, що комплексне поєднання різноманітних сервісів платформи Moodle дає нам можливість створити й використати у середовищі дистанційного курсу: 1) новий навчальний контент – тексти, рисунки, презентаційна графіка, ментальні карти, посилання, відеоресурси, електронна бібліотека, інтерактивні дидактичні ігри; 2) ефективна дистанційна комунікація (чат, форум, вебінар тощо); 3) об'єктивний контроль знань студентів (виконання різнотипних завдань, тестовий контроль знань, колегіальне оцінювання на семінарських заняттях в умовах дистанційної роботи).

Однією з ефективних форм РОН студентів при вивченні дисципліни дистанційно є мережевий проєкт, який може бути як груповим, так і індивідуальним. Мережевий проєкт – різновид освітнього проєкту, всі завдання якого виконуються в Інтернеті (Kononets, 2015). Студентам пропонується тема, в межах якої вони повинні виконати певні види завдань за допомогою Інтернет-сервісів (наприклад, сервіси Google): знайти інформацію і створити групу закладок, проаналізувати її за допомогою електронних таблиць, створити презентації та форми, розробити календар проєкту, фотоальбом та відеоресурс, створити блог чи сайт та ін. Сервіс Google уможливує надання спільного доступу до документів будь-якого типу, а також сайтів, які створюються за допомогою Google Sites, у результаті чого студенти можуть показувати свої документи, запрошувати до редагування нових співавторів, залишати коментарі, додавати файли, публікувати в мережі для загального перегляду тощо. Важливим є те, що студенти можуть надавати іншим різні права на документи: наприклад, певні студенти можуть лише переглядати, а інші – й редагувати їх, а також запрошувати до редагування інших студентів. Якщо проєкт груповий, то студенти можуть відкрити документи проєкту для спільного створення, читання, перегляду, запрошувати своїх колег до колективної співпраці. Певні види робіт можна запропонувати студентам виконати у соціальній мережі Facebook: створити групу, організувати онлайн-опитування, презентувати проєкт (вебпортфоліо проєкту). Приклад завдання мережного проєкту наведемо у таблиці 1.

Наприклад, при вивченні теми «Сучасні технології в освіті» доречним би була така тематика мережевих проєктів: «Технологія розвивального навчання», «Інтерактивні технології у вищій школі», «Хмарні технології в освітньому процесі вищої школи», «Цифрові технології у підготовці сучасних педагогів», «Технології програмованого навчання», «Технології ресурсно-орієнтованого навчання», «Технології адаптивного навчання», «Мобільні технології у професійній підготовці фахівців», «Технології розвитку критичного мислення», «Технологія майндмепінгу в освітньому процесі» тощо. Зазначимо, що складники та завдання для мережевого проєкту, які відобразатимуться у вебпортфоліо, так само, як і сервіси для їх виконання, можна варіювати, доповнювати, замінювати у залежності від дидактичних цілей та очікуваних результатів навчання.

У основі використання методу мережевого проєкту при вивченні дисципліни «Педагогіка вищої школи» закладено розвиток самостійної пізнавальної діяльності та критичного, творчого мислення, уміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному середовищі, побачити, сформулювати і вирішити проблему. Це спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми (технологію), багатовекторний пошук інформації серед величезної

кількості Інтернет-ресурсів та її аналіз, необхідність інтегрувати знання, формування умінь їх застосовувати в різних галузях науки, техніки, технології й творчості, умінь комунікації в Інтернет-просторі, умінь використовувати Інтернет-сервіси та мережеві технології для вирішення проблеми, яка повинна завершитися практичним результатом та відповідно бути оформленою, знову ж таки, за допомогою відповідних технологій.

Таблиця 1

Веб-портфоліо мережевого проєкту

Складові веб-портфоліо	Завдання	Сервіс
Група Facebook	Створити групу «Назва теми»; додати учасників проєкту (якщо він груповий)	Facebook
Ментальна карта	Підключити додаток для майндмепінгу до Діску Google та створити карту знань теми	Аккаунт Google, Додаток Діску Google
Група Facebook	Організувати он-лайн опитування	Facebook
https://www.google.com.ua/cse/	Створити власну користувацьку пошукову систему, включити в блог	Користувацький пошук Google
https://www.youtube.com	Створити власний канал в YouTube, розмістити відео	Youtube
https://www.google.com/calendar	Створити календар проєкту	Календар
https://drive.google.com	Створити текстові документи, 1 презентацію, 1 таблицю, 1 форму, 1 малюнок	Диск Google
https://www.google.com.ua/bookmarks/	Створити закладки з переліку використаних Інтернет-ресурсів	Закладки Google
https://www.blogger.com/home	Створити блог на актуальну тему	Blogger
https://sites.google.com/	Створити сайт на визначену тему	Sites
Група Facebook	Презентувати проєкт: в групі розмістити посилання, файли, продемонструвати виконані завдання	Facebook

Висновки. Резюмуючи, зазначимо, що мережеві технології при РОН дисципліни «Педагогіка вищої школи» уможливають організацію дистанційної освіти студентів шляхом проведення інтерактивних лекцій, семінарів (вебінарів), дидактичних ігор, організації ефективної самостійної роботи завдяки високому ступеню інтерактивності середовища дистанційного курсу, створеного на платформі Moodle. Розроблення дистанційного курсу «Педагогіка вищої школи» з використанням різноманітних видів діяльності та ресурсів, які забезпечує Moodle, його подальше упровадження у дистанційний освітній процес робить його інтерактивним, активізує діяльність студентів завдяки застосуванню ще й мережевих проєктів як одного з пріоритетних практико орієнтованих завдань у цих реаліях, розширює взаємодію між студентом та викладачем, студентів між собою та студентів з ресурсами мережі, забезпечує комплексне формування та збагачення механізмів спілкування та оцінювання студентів. Вочевидь, у середовищі дистанційного курсу створюються додаткові умови для реалізації різних цілей, стратегій і траєкторій навчання сучасного студента, для забезпечення адаптації компонентів дистанційного курсу до його індивідуальних можливостей і потреб. Фактично, дистанційний курс «Педагогіка вищої школи» як основний засіб навчання в умовах дистанційної освіти у цілому суттєво збагачує процес РОН, підсилює його дидактичні характеристики, що є безперечним дидактичним позитивом такого середовища та педагогічно доцільним загалом.

Список використаних джерел

- Головенкін, В. П. (2019). *Педагогіка вищої школи: підручник*. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського.
- Гриньова, М. В., Кононец, Н. В., Дяченко-Богун, М. М., Рибалко Л. М. (2019). Ресурсно-орієнтоване навчання студентів в умовах здоров'язбережувального освітнього середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 72, 4, 182-193.
- Немченко, С. Г., Голік, О. Б., Лебідь, О. В. (2014). *Педагогіка вищої школи: підручник для студ. вищих навч. закладів*. Донецьк: ЛАНДОН-XXI.
- Стражнікова, І. (2018). *Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб.* Івано-Франківськ: НАІР.
- Шапран, О. І., Новак, О. М. (2018). *Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб.* Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М.
- Hadiningtyas, A. P. (2011). Penerapan resource-based learning sebagai upaya peningkatan kualitas proses pembelajaran dan hasil belajar. (Extended abstract of PhD diss.). Yogyakarta.
- Hadjerrouit, S. (2010). A conceptual framework for using and evaluating Web-based learning resources in school education. *Journal of Information Technology Education*, 9, 53-79.
- Hill, J. R. (2012). Resource-Based Learning. In Seel N. M. (Ed.) *Encyclopedia of the Sciences of Learning*. Springer, Boston, MA.
- Kononets, N. (2015). Experience in implementing resource-based learning in Agrarian College Of Management And Law Poltava State Agrarian Academy. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 16 (2), 151-163.
- Kononets, N., Ilchenko, O., & Mokliak, V. (2020). Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 21, 3, 14, 199-220.

- Melendres, G. O. (2015). Resource-based Learning Strategy to Improve Information Literacy in General Science of Freshmen Secondary Students. *Proceedings of the 3rd Global Summit on Education GSE*, 9-10 March 2015. Kuala Lumpur, Malaysia.
- Niemi, H. (2002). Empowering learners in virtual university. In Niemi, H., & Ruohotie, P. (Eds.). *Theoretical understandings for learning in virtual university* (pp. 1-37). Hämeenlinna: Research Centre for Vocational Education and Training.
- Wijaya, H. (2017). Developing Resource-based Learning Materials for Mechanical Engineering Students. (Extended abstract of PhD diss.). Yogyakarta.
- Wijaya, H. (2019). Resource-based Learning: A Paradigm Shift in Materials Design. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)*, 330, 119-125.

References

- Hadiningtyas, A. P. (2011). *Penerapan resource-based learning sebagai upaya peningkatan kualitas proses pembelajaran dan hasil belajar*. (Extended abstract of PhD diss.). Yogyakarta.
- Hadjerrouit, S. (2010). A conceptual framework for using and evaluating Web-based learning resources in school education. *Journal of Information Technology Education*, 9, 53-79.
- Hill, J. R. (2012). Resource-Based Learning. In Seel N. M. (Ed.) *Encyclopedia of the Sciences of Learning*. Springer, Boston, MA.
- Holovenkin, V. P. (2019). *Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]: pidruchnyk. 2 hd ed*. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho [in Ukrainian].
- Hrynova, M. V., Kononets, N. V., Diachenko-Bohun, M. M., & Rybalko L. M. (2019). Resursno-orientovane navchannia studentiv v umovakh zdorov'iazberezhualnoho osvitnoho seredovyscha [Resource-oriented learning of students in a healthy educational environment]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia [Information technologies and teaching aids]*, 72, 4, 182-193 [in Ukrainian].
- Kononets, N. (2015). Experience in implementing resource-based learning in Agrarian College Of Management And Law Poltava State Agrarian Academy. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 16 (2), 151-163.
- Kononets, N., Ilchenko, O., & Mokliak, V. (2020). Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 21, 3, 14, 199-220.
- Melendres, G. O. (2015). Resource-based Learning Strategy to Improve Information Literacy in General Science of Freshmen Secondary Students. *Proceedings of the 3rd Global Summit on Education GSE*, 9-10 March 2015. Kuala Lumpur, Malaysia.
- Nemchenko, S. H., Holik, O. B., & Lebid, O. V. (2014). *Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]: pidruchnyk dlia stud. vyshchykh navch. zakladiv*. Donetsk: LANDON-XXI [in Ukrainian].
- Niemi, H. (2002). Empowering learners in virtual university. In Niemi, H., & Ruohotie, P. (Eds.). *Theoretical understandings for learning in virtual university* (pp. 1-37). Hämeenlinna: Research Centre for Vocational Education and Training.
- Shapran, O. I., & Novak, O. M. (2018). *Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]: navch.-metod. posib*. Pereiaslav-Khmelnyskiy: Dombrovska Ya.M. [in Ukrainian].
- Strazhnikova, I. (2018). *Pedahohika vyshchoi shkoly [Pedagogy of high school]: navch.-metod. posib*. Ivano-Frankivsk: NAIR [in Ukrainian].
- Wijaya, H. (2017). *Developing Resource-based Learning Materials for Mechanical Engineering Students*. (Extended abstract of PhD diss.). Yogyakarta.
- Wijaya, H. (2019). Resource-based Learning: A Paradigm Shift in Materials Design. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR)*, 330, 119-125.

KONONETS N.

University of Ukoopsilks "Poltava University of Economics and Trade", Ukraine

NOVOPISMENNY S.

Poltava V. G. Korolenko national pedagogical University, Ukraine

RESOURCE-BASED LEARNING OF THE DISCIPLINE "HIGHER SCHOOL PEDAGOGY" IN THE CONDITIONS OF DISTANCE EDUCATION

The article on the basis of the analysis of theoretical literature and own practical experience of teaching the discipline "Higher School Pedagogy" characterizes the essence and features of network technologies as a pedagogical technology of resource-based learning of students. An example of the implementation of resource-based learning of students in the study of the discipline "Higher School Pedagogy" using network technologies, which made it possible to create a distance course using the online platform Moodle. It was found that the development of a distance course using various activities and resources of the Moodle platform, its further implementation in the distance learning process makes it interactive, activates students through the use of network projects as one of

the priority practice-oriented tasks in these realities, provides effective distance communication, objective control of students' knowledge.

Keywords: *resource-based learning, technology, network technologies, distance education, distance course, Moodle, higher school pedagogy*

Стаття надійшла до редакції 15.09.2020 р.

УДК 373.3.015.31:796]:37.091.39:004
<https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.26.227559>

ОКСАНА КОРНОСЕНКО

ORCID: 0000-0002-9376-176X

ВАЛЕНТИНА БОНДАРЕНКО

ORCID: 0000-0002-0326-0356

МАРІЯ БОНДАРЕНКО

ORCID: 0000-0002-4054-3937

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ Й ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ

Мета авторів – з'ясувати актуальні проблеми впровадження ІКТ у практику фізичного виховання закладу загальної середньої освіти, здійснити оцінку їх використання учителями. Методом аналізу науково-методичної літератури з'ясовано сутність понять «інформація», «комунікація» «інформаційно-комунікаційні технології», розроблено класифікацію засобів ІКТ. На основі експериментальних методів: опитування, анкетування, педагогічне спостереження з'ясовано частоту використання засобів: презентація, відеоматеріали, фітнес-гаджети, додатки смартфона, хмарні технології учителями фізичної культури, виявлено кореляцію між віком та їх стажем роботи.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, вчителі фізичної культури, освіта*

Актуальність проблеми. Ретроспективний аналіз літературних джерел дав змогу встановити, що активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) почався з 40-х років ХХ ст., й глобалізувався в 80-90 рр. ХХ ст., у зв'язку з появою комп'ютерної мережі Інтернет, яка використовується різними галузями. У рейтингу «Вимірювання рівня інформатизації суспільства» (Міжнародний союз електров'язку, спеціалізованого підрозділу ООН у галузі інформаційно-комунікаційних технологій) у 2017 р. Україна займала 79 місце з 176 країн Європи, що є підставою для твердження про значний попит і високий рівень задоволення інформаційних потреб людства (Шарков, 2002; Швачич, Толстой, Петречук, 2017).

Інформаційно-комунікаційні технології в різних аспектах досліджують учені, зокрема Н. Вишневська, О. Замошнікова, І. Захарова, В. Толстой, Л. Петречук, Г. Швачич визначили сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології»; І. Трайнев, В. Трайнев – проблеми застосування інформаційних технологій у гуманітарних науках; Н. Кононенко, З. Савченко, О. Харченко – у природничих науках; М. Жалдак, В. Мельніченко, Н. Морзе, В. Сумський – на уроках фізико-математичного циклу; Т. Крамаренко, В. Назаренко, Ю. Юрчук – у підготовці фахівців у закладах вищої освіти; О. Аксьонова, А. Дубінчук, О. Кузнецов, К. Сергієнко – на уроках фізичної культури.

Так І. Захарова (Захарова, 2003, с. 22) зазначає, що ІКТ – це конкретний спосіб роботи з інформацією, сукупність знань про способи та засоби роботи з інформаційними ресурсами, метод обробки та передачі інформації для набуття нових відомостей про об'єкт, що вивчається. За Н. Морзе (Морзе, 2004, с. 12) ІКТ – інформаційні технології створені на базі персональних комп'ютерів, комп'ютерних мереж і засобів зв'язку, для яких характерна наявність комфортного середовища роботи користувача (*Про Концепцію...*; Осипов (Ред.), 1998; Трайнев В., Трайнев І., 2008).

Незважаючи на високу активність в розробленні цієї проблеми залишається недослідженою низка важливих питань: проектування та використання комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання, використання електронних підручників/посібників, візуалізація навчальної інформації засобами ІКТ, застосування Веб-квестів як форми організації пізнавальної діяльності, використання інформаційно-комунікаційних ресурсів фахівцями фізичної культури тощо.